

Ministeriön pyöreän pöydän keskustelu taide- ja kulttuurialan tulevaisuuden näkymistä 16.9.2020 Taustapaperi / Museoalan ammattiliitto MAL ry

1) Mitä valtiovallan pitäisi tehdä alan edistämiseksi lyhyellä ja pitkällä aikavälillä?

Lyhyellä aikavälillä:

Museo- ja kulttuuriperintöalan toimintaedellytykset on turvattava hätärahoituksella, jos koronan toinen ja kolmas aalto tulee. Koronavirusepidemia on aiheuttanut pääsymaksujen pientymistä ja ne tulee kompensoida.

Pitkällä aikavälillä:

Museopoliittisen ohjelman mukaisesti museoalan rahoitus on turvattava. Kansallisten kulttuurilaitosten toimintaedellytykset on mahdollistettava jatkossakin ja budjettirahoituksesta on kompensoitava veikkausvoittovarojen pieneneminen. Rahoitusta tulee olla myös toimintaan eikä vain palkka- ja kiinteistökulujen minimitasoon. Museoalan palkat ja palkkakehitys ovat jääneet jälkeen muista julkisen alan korkeasti koulutettujen palkoista. Henkilöstön kouluttautumismahdollisuuksia ja kansainvälistä yhteistyötä tulee painottaa. Alan houkuttavuuden kannalta on keskeistä, että palkkataso on kilpailukykyinen.

Konkreettisen tason toimenpiteenä esimerkiksi museoiden tilakustannukset voisivat olla verovapaita tai kulttuuritilat voitaisiin vapauttaa kiinteistöverosta.

Hankerahoitusta erilaisiin verkkopalveluita ja digitaalisuutta edistäviin toimiin.

2) Mitä alan itsensä pitää tehdä toimintansa ja suomalaisen kulttuurin edistämiseksi?

Suomalaisen kulttuurin edistämiseksi museo voi toimia yhteistyössä alan ammattilaisten ja oppilaitosten kanssa, tuoda esille vaihtoehtoisia kulttuuria, etsiä kulttuuriimme uusia näkökulmia, tukea alan toimijoita tarjoamalla tiloja ja yhteisöjä heidän käyttöönsä. Museo voi toimia yhdistävänä tekijänä monenlaisen uuden asian kokeiluun ja esille tuomiseen.

Vielä koronapandemian aikana museoala voi kehittää verkkoläsnäöloaan ja edistää myös kokoelmien digitointia sekä niiden saavutettavaksi saattamista yleisöilleen erilaisten palveluiden kautta. Mutta myös museon toimintoja voidaan esitellä verkon välityksellä. Kuitenkaan digitaalinen kokoelma ei korvaa museokäynnin kokemusta, joten molempia tarvitaan.

Työllistäjänä museotyö - ja ylipäätään kulttuuriala - vahvistaa ekologista ja kestävän kehityksen kulttuuria koko yhteiskunnassa. Museoala voi vahvistaa omassa työssään kestävän kehityksen periaatteiden mukaista toimintaa entisestään.

3) Lisäkysymys, mikäli aikaa jää: Millaisena näette taiteen ja kulttuurin merkityksen koronaepidemiasta toipumisessa ja resilienssin kasvattamisessa?

Se, että museot voidaan pitää auki ja että tapahtumia järjestetään, pitää yllä toivoa ja tunteen siitä, että poikkeustilasta huolimatta voi elää lähes normaalia arkea. Museoilla on kaikille eri elämäntilanteessa oleville annettavaa.

Museosektori voi luoda toivoa ja uskoa huomiseen. Museosektori voi näyttelypolitiikallaan ja tapahtumillaan avata sitä, miten historian aikana muutoksista on selvitty ja menty eteenpäin.

Museoalan ammattiliitto kysyi jäseniltään tulevaisuuden näkemyksiä museoalalla ja vastauksia on käytetty taustapaperin laatimisessa.

Susanna Säaskilahti
puheenjohtaja

Museoalan ammattiliitto MAL ry

Katariina Mäkelä
toiminnanjohtaja

Museoalan ammattiliitto MAL ry